

ĐỀ CHÍNH THỨC

I. PHÂN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau:

(Tóm lược: Bà đã tám mươi lăm tuổi, bà chỉ ngồi ở góc nhà gà gặt và nhắc nhở các cháu làm việc nhà nhưng Tuất, Hồng, Hải luôn khó chịu và cãi lại bà. Khi biết sự việc đó, bố chúng đã nghiêm khắc dạy dỗ các con.)

... Lúc ấy là chín giờ rưỡi, bố đi họp ở công ty về. Thoảng qua là bố biết hết đầu đuôi câu chuyện. Bố bảo mẹ, thôi để các con nó học, xong bố sẽ nói chuyện.

Mười giờ rưỡi, Tuất, Hồng, Hải học xong bài, ngồi trước mặt bố. Bố nói:

- Các con nghĩ rằng, bà chỉ có một tuổi già tám mươi lăm năm sống chuyên ngồi thui thủi ở góc nhà như hôm nay thôi ư? Không, bà có cả một thời thanh niên sôi nổi. Bà từng là thanh niên xung phong, từng cầm súng bắn máy bay giặc Mĩ xâm lược nước ta. Bà làm công nhân dệt đến năm mươi lăm tuổi mới về hưu. Ông lúc ấy còn ở bộ đội. Từ thằng Tèo trở đi đều qua tay bà săn sóc, nếu không thì...

Bố nói đến đó thì bà nằm ở cái phần ở buồng ngoài thức giấc.

- Bố Tèo nói cái gì thế?

- Bà cứ ngủ đi, để con dạy bảo chúng. Con cháu không biết công ơn ông bà thì không thành người, bà ạ. Nói rộng ra, con dạy cho chúng biết rằng: Đằng sau người già là cả một cuộc đời rộng lớn mà họ đã dùng cảm đương đầu đấy. Hãy kính trọng và yêu quý họ!

Bố nói dứt thì bước tới, cúi xuống đỡ bà dậy. Bà ngồi lên, cào tóc xong thì quai tay ra sau búi lại; tóc bà rụng hết rồi, búi lại chỉ còn bằng quả ổi. Nấn búi tóc bé tí, bà cúi xuống lục cái túi vải đồ lâu nay lúc nào cũng vẫn để ở đầu giường. Trong cái túi đó có hai chi vàng, bà dự định dành cho cái Hải một, cái Hồng một. Trong cái túi đó có một cuốn sổ tiết kiệm, bà nói, bà để dành từ hồi thằng Tèo mới đẻ, giờ không biết có bao nhiêu, bà cho thằng Tèo và thằng Tuất để hai đứa mua xe máy, con trai đi đâu phải có cái xe máy mới ra mẽ người!

- Con biết rồi! Con biết rồi! Bà nằm nghỉ đi!

Bố nói. Bà chép miệng, xoay người xuống mặt phân:

- Ủ, mẹ nằm. Nhưng mà chắc là chẳng ngủ được nữa đâu, giờ sắp sáng rồi còn gì!

Bà nằm co ro, chốc chốc lại ngهن lên ngắt lời bố: "Thôi, các cháu nó còn dại người, đừng trách chúng, con à..."

(Trích "Bà ngồi ở góc nhà" - Ma Văn Kháng - "Những truyện hay viết cho thiếu nhi"
- NXB Kim Đồng 2021, trang 172-174)

Trả lời các câu hỏi:

Câu 1. Đoạn trích trên được kể theo ngôi thứ mấy?

Câu 2. Trong đoạn trích, bố nhắc đến công việc nào bà từng làm thời thanh niên?

Câu 3. Lời thoại sau chứa đựng những tình cảm gì của bố dành cho bà?

"- Các con nghĩ rằng, bà chỉ có một tuổi già tám mươi lăm năm sống chuyên ngồi thui thủi ở góc nhà như hôm nay thôi ư? Không, bà có cả một thời thanh niên sôi nổi."

Câu 4. Biện pháp tu từ ẩn dụ có tác dụng gì trong câu: "Nói rộng ra, con dạy cho chúng biết rằng: Đằng sau người già là cả một cuộc đời rộng lớn mà họ đã dùng cảm đương đầu đấy."?

Câu 5. Từ nội dung của truyện, em rút ra những bài học nào về cách ứng xử với ông bà?

II. PHẢN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Em hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày cảm nhận về tình yêu thương của bà dành cho các cháu trong đoạn trích ở phần Đọc hiểu.

Câu 2. (4,0 điểm)

Hiện nay, một số bạn trẻ còn ứng xử thiếu văn minh nơi công cộng. Hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) bày tỏ quan điểm của em về vấn đề trên và đề xuất những giải pháp khắc phục.

----- HẾT -----